

Vanhusten palvelujen palveluverkko

Vanhusten palvelut -jaosto 7.3.2024

Taustaa

- Väestön ikääntymisen myötä muistisairauksien määrä kasvaa ja täten vanhusten palvelujen palvelutarve on jatkuvasti kasvava.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toteutettiin vuosina 2022–2023 Ympäristöministeriön rahoittama ”Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät” – hanke. Hankkeen tavoitteena oli tuottaa kaksi vaihtoehtoista ikäystävällisen kylän konseptia, joita voidaan hyödyntää erityisryhmien asumisen, palveluiden ja rakennetun ympäristön suunnittelussa.
 - [Materiaali löytyy: Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hanke | Vantaan ja Keravan hyvinvointialue \(vakehyva.fi\)](#)
- Vanhuspalveluissa ikääntyneen palvelutarpeen kasvuun vastataan oikea-aikaisella ja ennakoivalla matalan kynnyksen neuvonnalla ja ohjauksella. Tärkeää on verkostoyhteistyö ja poikkihallinnollinen HYTE-toiminta yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa, perusterveydenhuollon ennaltaehkäisevät palvelut sekä kolmannen sektorin hyvinvointia ja osallisuutta tukevat toiminnat. Näiden lisäksi palvelujen kehittämistä tehdään myös etäpalveluja sekä teknologiaa hyödyntäen.

Vanhuspalvelujen toimintaympäristön muutokset

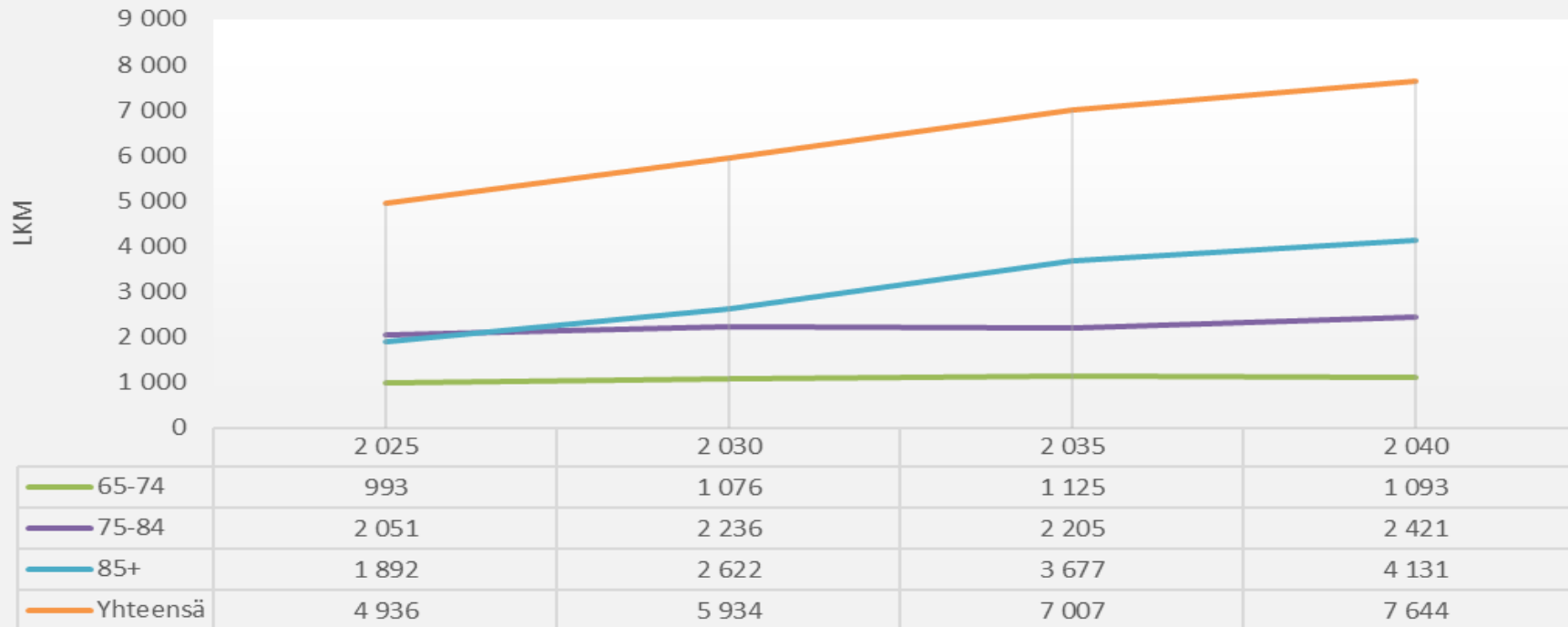
- Vanhusväestön määrän kasvu tulevina vuosina: Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa 31 % vuoteen 2030 mennessä (+ 6 400), ja yli 85-vuotiaiden määrä 51 % (+2 400).
- Vanhusväestön kasvaessa tarve palvelutarpeen arviointiin, muisti- ja omaishoitoperheiden tukemiseen, gerontologiseen sosiaalityöhön, päätöksentekoon, palvelujen järjestämiseen ja asiakaskohtaiseen laadunvalvontaan kasvaa.
- Väestön ikääntymisen myötä ympärivuorokautisen palveluasuminen tarve kasvaa noin 100 asiakkaalla vuodessa peittävyiden ollessa 6,2 %. Vuoteen 2030 mennessä peittävyys pyritään laskemaan 5 %:iin ja yhteisöllisen asumisen peittävyys nostetaan 0,8 % => 2 %.
- Kotihoidon peittävyiden pitäminen nykyisellä tasolla tarkoittaa n. 90 uutta asiakasta vuodessa. Palvelutarpeen ja asiakasmäärän kasvaessa tarvitaan etäpalvelua ja erilaisia teknologisia ratkaisuja mahdollistamaan kotona asuminen kotona toimintakykyisenä mahdollisimman pitkään.
- Varhaisen puuttumisen (etsivä ja löytävä vanhustyö) tarve kasvaa. Yhteistyön merkitys kaupunkien ja eri järjestöjen kanssa korostuu.
- Päivätoiminnan tarve kasvaa; asiakasmäärän kasvu on noin 15–25 asiakasta vuodessa, päivätoiminnan kehittäminen tukemaan kotona asumista ja omaishoitajien jaksamista
- Yli 75-vuotiaiden omaishoidettavien peittävyiden pitäminen nykyisellä tasolla (2,2 - 2,5 %) tarkoittaa 70-140 uutta omaishoidettavaa vuodessa, omais- ja perhehoidon lisääminen ja kehittäminen korvaamaan muita palveluja.
- Keravan, Hakunilan ja Kivistön alueille on tarvetta vanhustenkeskuksille, joiden avulla alueelliset paikkamäärät saadaan tasapainoon, oman toiminnan paikkamäärää saadaan lisättyä ja epätarkoituksenmukaiset tilat korvattua. Uusiin keskuksiin tullaan keskittämään myös vanhuspalvelujen muita toimintoja, kuten vanhusten kuntouttavaa päivätoimintaa, neuvonnan ja asiakasohjauksen toimipisteitä sekä kotihoidon toimistotiloja. Tiloihin suunnitellaan yhteiskäyttöisiä, muunneltavia tiloja, jotta tilojen käyttö on mahdollisimman joustavaa ja tarpeen mukaista. Tilojen ollessa vapaana mahdollistetaan tilojen käyttö myös muille toimijoille (kolmas sektori).

Vanhusväestön määrän kasvamisen myötä myös muistisairauksien määrä lisääntyy, mikä lisää palveluntarvetta

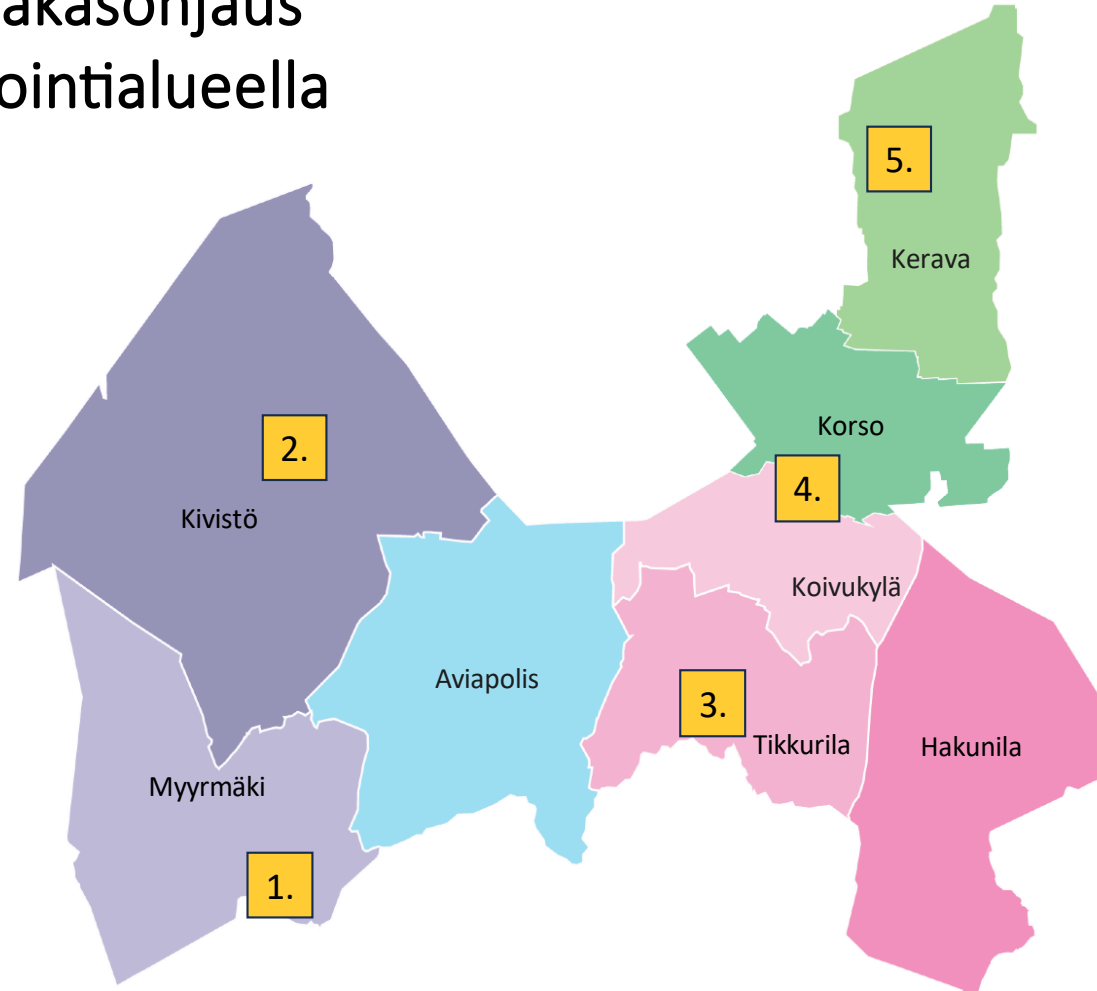
Vantaalaisten ja Keravalaisten muistisairaiden (keskivaikea tai vaikea dementia) määrä eri ikäryhmissä vuosina 2025-2040, ennuste*

Vanhusten neuvonta ja asiakasohjaus Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

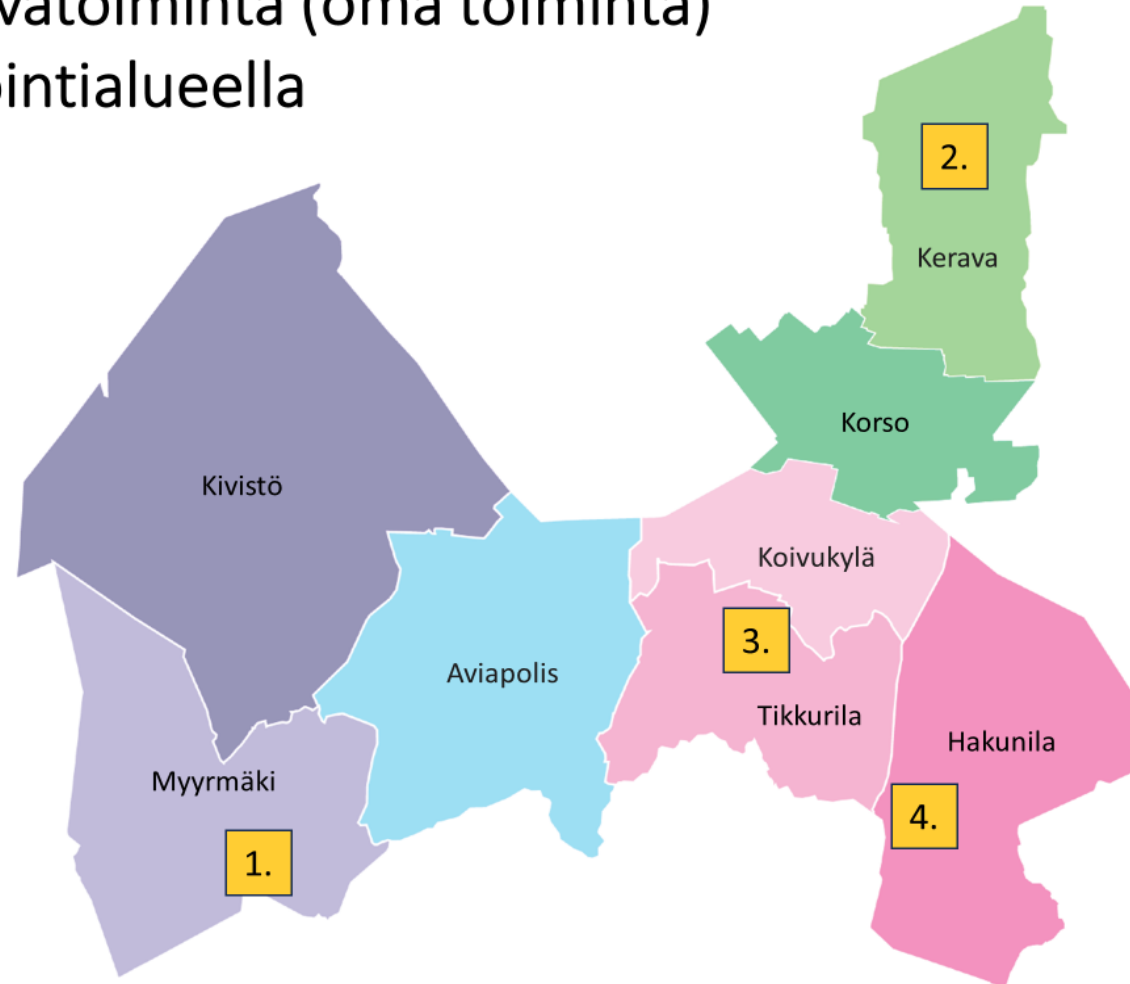
1. Myyrmäen toimipiste
2. Katriinan sairaalan toimipiste
3. Tikkurilan toimipiste
4. Peijaksen sairaalan toimipiste
5. Keravan toimipiste

Vanhusten kuntouttava päivätoiminta (oma toiminta) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

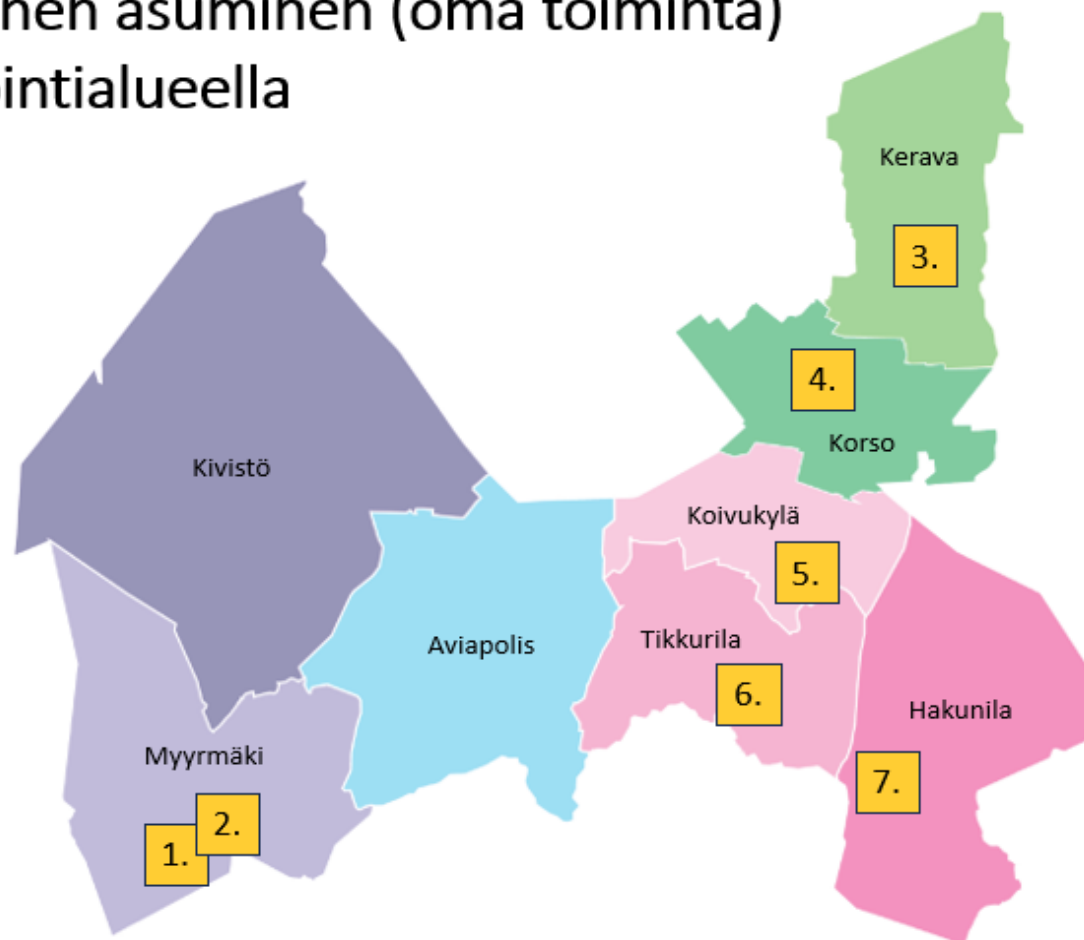
1. Myyrmäen päivätoimintakeskus
2. Keravan päivätoimintakeskus
3. Simonkylän päivätoimintakeskus
4. Hakunilan päivätoimintakeskus

Vanhuspalvelujen yhteisöllinen asuminen (oma toiminta) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

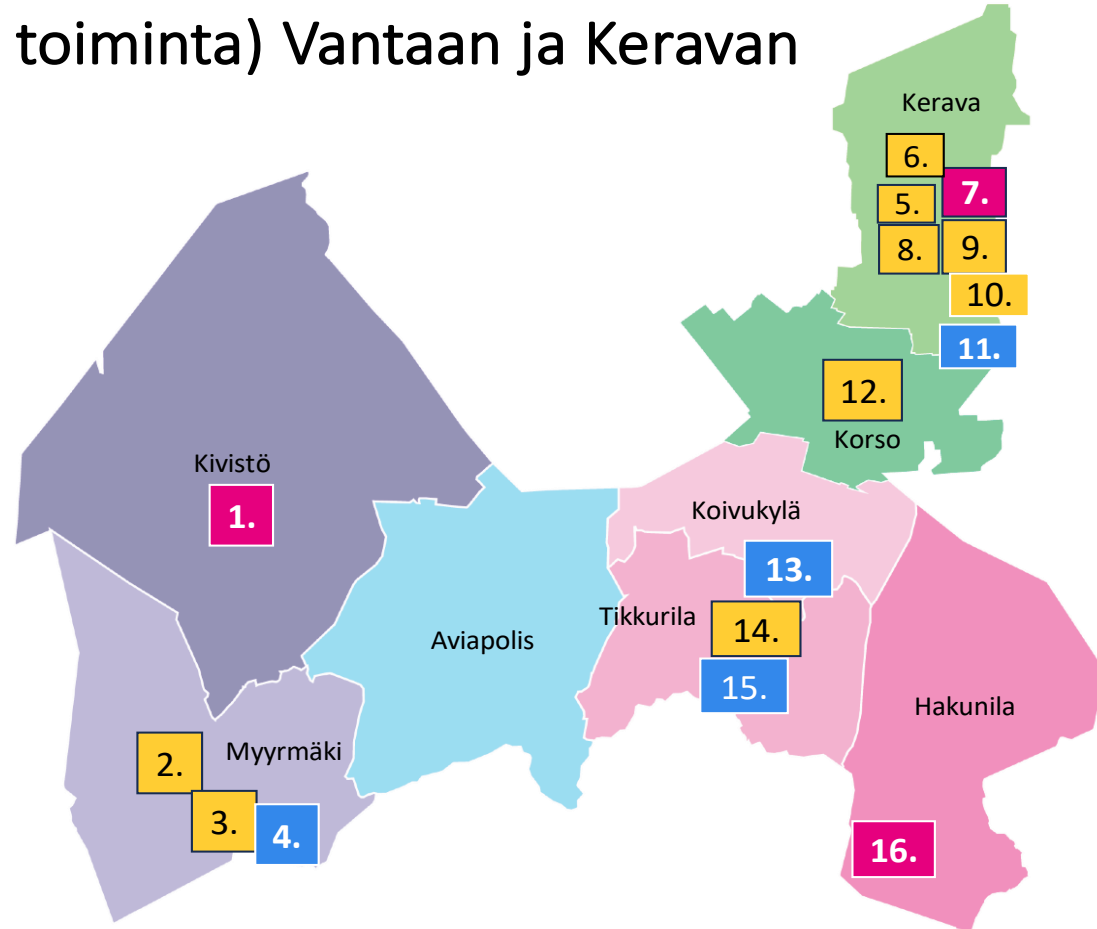
1. Pähkinärinteiden yhteisöllinen asuminen
2. Myyrmäen yhteisöllinen asuminen
3. Marttilan yhteisöllinen asuminen
4. Metsotien yhteisöllinen asuminen
5. Koivukylän yhteisöllinen asuminen
6. Suopursun yhteisöllinen asuminen
7. Heporinteiden yhteisöllinen asuminen

Vanhusten asumispalvelut(oma toiminta) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

1. **Kivistön vanhustenkeskus (2029–2030)**
2. Hämeenkylässen vanhustenkeskus
3. Myyrinkodin kuntoutus- ja arviointiyksikkö
4. **Myyrmäen vanhustenkeskus ja yhteisöllinen asuminen**
5. Arviointi- ja kuntoutusyksikkö Helmiina
6. Arviointi- ja kuntoutusyksikkö Kerava
7. **Keravan vanhustenkeskus (2026-2029)**
8. Hoivakoti lumo
9. Palvelukeskus Hopeahovi
10. Hoivakoti Vomma
11. **Marttilan hoivakoti ja yhteisöllinen asuminen**
12. Korson vanhustenkeskus
13. **Koivukylän yhteisöllinen asuminen ja hoivakoti 1 ja 2**
14. Malminiityn asumis- ja toimintakeskus
15. **Simonkylän vanhustenkeskus ja tuleva Tikkurilan vanhustenkeskus (2024–2025)**
16. **Hakunilan vanhustenkeskus (2026–2028)**

■ Mahdollinen uusi investointi

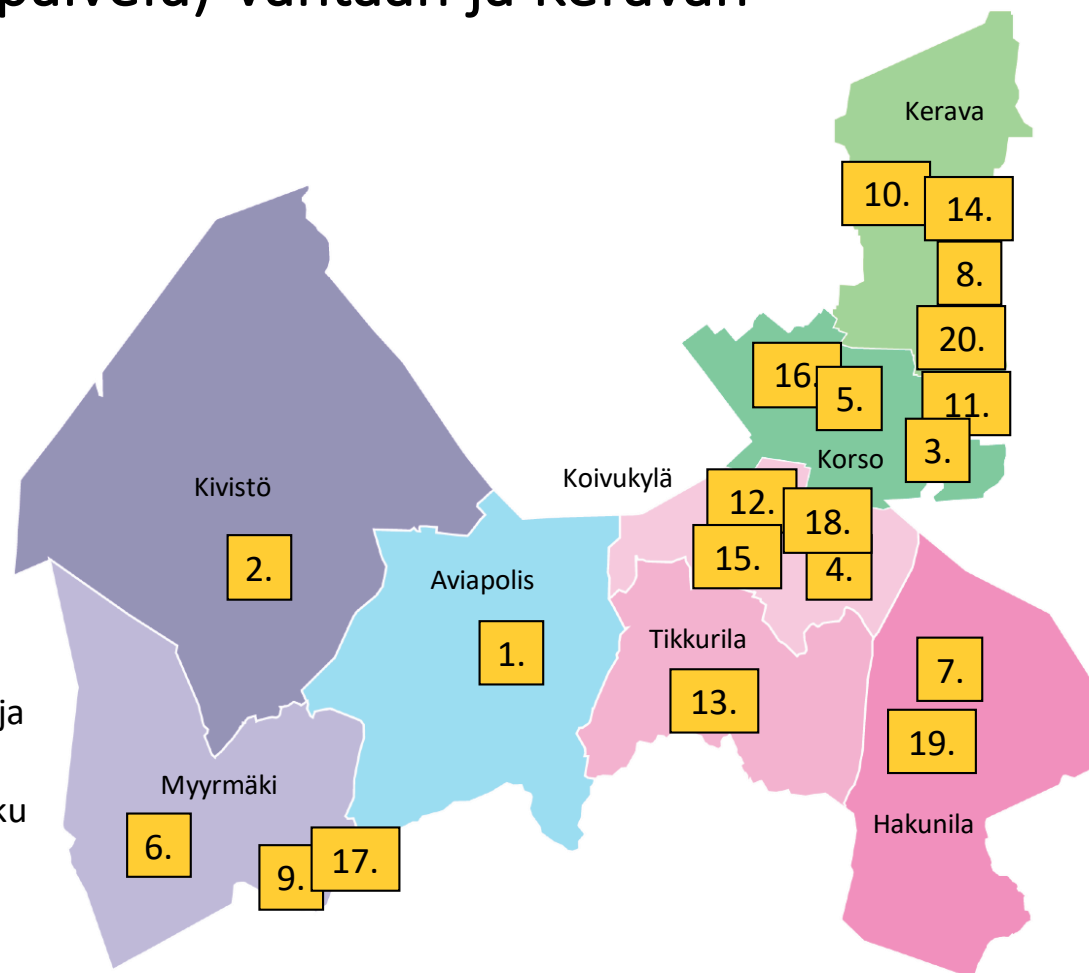
■ Hybriditalo

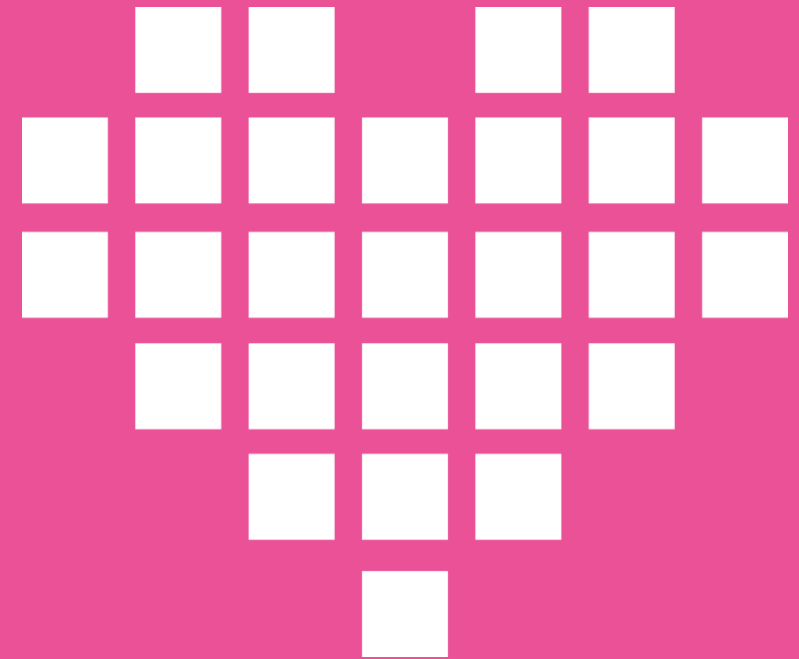

Vanhusten asumispalvelut (ostopalvelu) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

1. Attendo, Aviapolis	13. Folkhälsan Vålfärd, Folkhälsanhuset i Vanda
2. Attendo, Jaspis	14. Humana asumispalvelut, Kristallikartano Oy
3. Attendo, Jokikartano	15. Mainiokoti, Aino & Antti
4. Attendo, Lentola	16. Mainiokoti, Tanhu
5. Attendo, Vantaanhelmi	17. Mainiokoti, Atzalea
6. Attendo, Varisto	18. Marjattasäätiö, Havukoti, Leenakoti ja Mäntykoti
7. Attendo, Kuninkaanhovi	19. Mediviva, Birkanpolku
8. Attendo, Levonmäki	20. MediVida, Niittynummen hoitokoti
9. Betesda-säätiö, Hopea	
10. Esperi, Hoivakoti Kerava	
11. Esperi, Harjus	
12. Foibekartano, Foibe 1, Foibe 2 ja Foibe 3	

Vanhuspalvelujen palveluverkon kehittämisen keskeiset periaatteet

Siirrämme painopistettä ympärivuorokautisista palveluista kohti kotiin vietäviä palveluita.

Näin saamme kohdennettua resursseja paremmin ennaltaehkäisevään ja löytävään työhön.

Vahvistamme hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita kuntien kanssa. Ohjaamme asiakkaita sähköisen palvelutarjottimen kautta avoimen toiminnan kuten kulttuurin, liikunnan ja järjestöjen pariin.

Kehitämme vanhusten etsivää ja löytävää työtä yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

Ikäystävällinen kaupunkitila on esteetön ja turvallinen.

Vähennämme vanhusten yksinäisyyttä yhteisöllisyyden avulla ja lisäämme toimintakykyä kolmannen sektorin ja läheisverkoston kautta.

Mahdollistamme monipuolisilla kotiin vietävillä palveluilla vanhusten osallisuuden.

Lisäämme turvallisuutta digitaalisilla ratkaisuilla.

Hybriditaloilla eli yhteisöllisen ja ympärivuorokautisen asumisen yhdistämisellä mahdollistamme, että palvelumme mukautuvat vanhusten tarpeisiin.

Hybriditalot reagoivat ikäntymisen ja palvelutarpeen muutoksiin ketterästi.

Keskitämme vanhusten palveluita alueellisiin vanhustenkeskuksiin.

Keskuksissa on hybriditoimintaa, päivätoimintaa, kotihoidon toimistotiloja sekä neuvontaa ja asiakasohjausta.

Tilat ovat yhteiskäyttöisiä ja muunneltavia, ja sopivat myös kolmannen sektorin käyttöön.

Tuemme vanhusten toimintakykyä ja parannamme elämänlaatua järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluita. Mahdollistamme omannäköisen kotona asumisen tai kodinomaisessa asumisympäristössä asumisen elämän loppuun asti.

Palveluverkon kehittämisen tavoitteena on:

Kokonaisuus	Nykytila	Tavoitetaso
Kotihoito (75 –v. täyttänyt väestö)	6,2 %	8 %
Yhteisöllinen asuminen (75 –v. täyttänyt väestö)	0,8 %	2 %
Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen (75 –v. täyttänyt väestö)	6,2 %	5,5 %
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen suhde oma-osto	70 % ostopalvelua, 30 % omaa tuotantoa	50 % ostopalvelua, 50 % omaa tuotantoa

Palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet

- Vanhusten palveluita keskitetään alueittain vanhustenkeskuksiin. Uusia vanhustenkeskuksia ovat Tikkurilan (2024–2025), Keravan (2026–2029), Hakunilan (2026–2028) sekä Kivistön (2029–2030) vanhustenkeskukset.
- Erillisiä yhteisöllisen asumisen kohteita ei enää rakenneta, vaan vanhustenkeskuksiin rakennetaan eritasoista tuettua asumista; yhteisöllistä asumista sekä hoiva-asumista, jotta asukkaiden ei tarvitse toimintakyvyn heiketessä muuttaa toiseen yksikköön.
- Vanhusten asumispalvelujen hybriditalomallin lisäksi keskuksissa on kuntouttavaa päivätoimintaa, neuvonnan ja asiakasohjauksen toimipisteitä sekä kotihoidon toimistotiloja. Tiloihin suunnitellaan yhteiskäyttöisiä, muunneltavia tiloja, jotta tilojen käyttö on mahdollisimman joustavaa ja tarpeen mukaista myös esimerkiksi kolmannelle sektorille.
- Tällä hetkellä ympärivuorokautisesta palveluasumisesta noin 70 % on ostopalvelua. Tavoitteena on, että ympärivuorokautista palveluasumista lisätään omana tuotantona tulevana vuosina siten, että oman ja ostopalvelun suhde tasoittuu ollen mahdollisesti 50 %–50 % (tuotantotapa-analyysit). Tavoitteena on, että hoivakotiyritykset sijaitsevat jatkossa hyvinvointialueella tai sen välittömässä läheisyydessä.

